

DOMOLJUB

Izbija vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčije 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S priloga:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naručnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 20.

V Ljubljani, dne 14. maja 1914.

Leto XXVII.

Notranjski volilci!

V kratkem imate voliti novega državnega poslanca namesto blagopokojnega dr. Žitnika.

Vsled soglasnega sklepa zaupnikov S. L. S. v volilnem okraju je kandidat naše stranke pogsp.

DR. LOVRO POGAČNIK,

deželni tajnik v Ljubljani.

Zavedni Notranjci! Boja in zmag vajeni, poznate svojo strankarsko dolžnost.

Vsi na volišče za kandidata Slov. ljudske stranke!

Z Bogom za ljudstvo.

V Ljubljani, meseca maja 1914.

Za izvršilni odbor S. L. S.:

Dr. Ivan Šusteršič,
načelnik stranke.

Meksika v krvi.

Nekaj let že divja domača vojska v Meksiki. Rudokopi so opuščeni, mnogo selišč požganih, obrt uničena, trgovina strta, država brez kredita — na kantu. Revno ljudstvo obupuje in v svoji obupnosti gre zdaj za enim, rđaj za drugim generalom, ki ga vabi v svoje vrste. Če gre med vojake, mu vsaj za hrano preskrbe drugi, in vrh tega dobi še priliko, da malo poropa v kraju, ki ga nasprotniku vzamejo. Divje so razmere v Meksiki, ti bogati, rodovitni, za gospodarski napredek v velikem kakor navlašče ustvarjeni deželi. Meksikanci more Meksikance, uničujejo si mesta in ropajo med seboj. Dobro pomnimo, da je svoj čas ob nekako podobnih notranje razritih razmerah ena

stranka prišla prosit nadvojvoda Maksa, brata našega cesarja, naj prevzame v Meksiki prestol, naj nastopi kot meksikanski cesar, ker Meksiko ne pride do miru, dokler ne dobi svojega stalnega vladarja. Maks je poslušal; zbral je krog sebe četo zvestih prostovoljcev — tudi Slovencev je bilo več med njimi — in je šel na svojo novo pot. Vsi vemo, da je kmalu vsled izdajstva vjet bil obsojen na smrt in ustreljen.

Takrat so Meksikanci šli proti »tujcu«; danes se koljejo med seboj. Generali se rujejo, kdo bo za predsednika v meksikanski republiki, in sicer že dolgo in krvavo. Poštenjak Porfirio Diaz, ki je bil odločno katoliškega mišljenja, in ki se je prav posebno upiral Severnim Amerikancem in njihovim kapitalistom, je moral odstopiti in na njegovo mesto je kot predsednik stopil Madero, ki je bil ves v rokah Zveznih držav. Proti njemu se je zarotil sedanjí predsednik Huerta. Naj je bil Madero še bolj grd, vendar je način, kako so njega in njegovega brata spravili izpod nog, silno grd. Nekega dne je bil Huerta na gostiji Maderovega brata. Ob tistem času je neki Huertov prijateljski general stopil k predsedniku, se začel z njim razgovarjati in med razgovorom zahteval, naj odstopi. Začel se je boj z revolverji in z rokami. Več ljudi je mrtvih ležalo na tleh, Madero in še en njemu zvesti državnik sta bila vjeta. Med tem je dobil Huerta poročilo, kaj se je zgodilo v vladni palači, in brez ovinkov je Maderovega brata in njegovega sodruga vjel. Huerta je postal predsednik. Maderov brat in njegov tovariš sta bila skoraj isti dan umorjena po njegovem povelju. S predsednikom Maderom se je nekaj časa pomišljal. Nazadnje je pa zvršil divji načrt prav po meksikansko: Dal

je razglasiti, da spusti Madera živega, toda pregnan bo, da se ne bo smel vrniti v Meksiko. V resnici ga je pa dal ustreliti in sicer na zelo grd način. Mrtvo truplo je dal naložiti v avtomobil, ki ga je ponoči peljal proti obrežju, češ, da ga pelje na ladjo. Po poti so najeti ljudje z revolverji napadli avtomobil, ustrelili šoferja, oddali več strelav v avtomobil sam in nazadnje ušli. V avtomobilu so dobili mrtvo truplo bivšega predsednika Madera in v svet se je sporočila novica, da so ga neznani lopovi na potu na ladjo ustrelili.

Huerta je zdaj predsednik. Proti njemu se je vzdignilo več generalov, in zdaj se vojskujejo, da v potokih teče bratska kri. Japonci, Severni Američari, južne ameriške države se vtikajo vmes. Malo manjka, pa se razvije ljuta vojska, ki bo domala cela Amerika zapletena vanjo. Huertova krvava setev gre v klasje. Po krvi je priganil do predsedniškega mesta; vse kaže, da bo v krvi utonil. Ubogo ljudstvo!

Meksiko je republika! Večkrat se sliši, da so republike najboljše; tudi k nam zanese kak Amerikanec to misel. Kdor hoče imeti za to dokazov, naj gre v Meksiko.

Naš cesar je nekoliko prehlajen. Ob takih prilikah tembolj čutimo, kaj nam je. In ko gledamo pred seboj krvavi ples v Meksiki in grozno razdejavanje vsega gospodarskega življenja in neizmerno škodo, nam vzkali želja v srcu, iskrena in močna: Bog nam ohrani še dolgo našega vladarja, Bog nam čuvaj našo cesarsko hišo!

Ne smemo si niti misliti, kaj bi bilo z Avstrijo, če bi imeli republikansko obliko. Ne more se držati vsled notranjih bojov niti mesec dni. Vse bi šlo vprek, en narod proti drugemu, en sloj zoper drugega! In ne pozabimo! Nobena evropska država nima toliko

judov, kakor naša. Zdaj se že še nekoliko krote; naš vladar se drži n. pr. načela, da juda ne imenuje za ministra. Ko bi ne bilo vladarja, bi judje milijone vrgli ob volitvah ven, da bi podkupili ljudi za svoje pristaše. Jud bi komandiral državo v republikanski obliki in z vso svojo grdobjo bi zatiral cerkev in njene zveste narode.

NAŠI POSLANCI V DELEGACIJAH.

Delegacije v Budimpešti razpravljajo razna važna državna vprašanja, kako naj uravna naša država svojo politiko, da bo močna in imela primeren ugled in vpliv v Evropi. Pri tem vprašanju sta govorila tudi dva zastopnika naših dežel: dr. Šusteršič in dr. Korošec. Povedala sta vsak svoje mnenje o dobrih in slabih straneh avstrijske državne politike. Zlasti sta opozarjala na čudne razmere in nasprotstva ki vladajo na Laškem proti Avstriji. Zahtevala sta tudi, naj se Avstrija bolj približa Franciji, ker bo to zblizanje nam veliko koristilo v denarnem oziru. Francija ima namreč veliko denarja, ki ga povsod posoja, samo nam ga noče.

DR. ŠUSTERŠIČ O VOJAŠKIH ZADEVAH.

V vojnem odseku avstrijskih delegacij je govoril dr. Šusteršič o vojaških zadevah.

Vojaška bremena vedno naraščajo, in tišče prebivalstvo; že iz tega vzroka naj postopajo vojaške oblasti vedno obzirno proti prebivalstvu.

Povdarjal je, naj se vrši klasifikacija konj v vsaki občini. Pri vojaških vajah naj se vedno prizanaša poljskim sadežem in naj se ne dela brez potrebe kmetom škoda.

Nato je nastopil proti preostremu kaznovanju vojakov pri 17. pešpolku v Celovcu. Tam je pred kratkim 6. kompanija slabo streljala. Vsled tega je prepovedal njen stotnik Nehanski celi kompaniji zvečer izhod iz kasarne po 9. uri. Okoli 20 mož se tega povelja ni držalo. Izostali so brez dovoljenja, deloma celo noč, in se tudi vpijanili. To je gotovo grajati in noben resen človek ne bo zahteval, da bi to ostalo brez kazni. A navedeno moštvo je zadela naravnost pretirana kazen od strani vojaške sodnije. Ječa od štirih let do dveh let! Najlažja kazen je bila za novince: devet mesecev ječe! Skupaj 45 let in devet mesecev. Ta čudna obsodba je vzbudila mučno pozornost v celi deželi.

Zato zahteva, naj vojni minister celo zadevo preišče in pove, kaj je bil vzrok tej visoki kazni.

Vojni minister je na to odgovoril, da je stotnik prav delal in da je kazen opravičena. Zakaj, tega pa ni povedal in tako ni še danes na jasnem, zakaj so

bili ti slovenski vojaki tako občutno kaznovani.

KRAVALI V ITALIJI.

Lahi so spet enkrat pokonci. V Trstu so 1. majnika napravili Slovenci slovesen obhod po mestu, kakor po navadi vsako leto. Lahi so ta obhod s kislim obrazom gledali in nazadnje s kameni napadli. Ker se pa Slovenci meninšč, tebinšč ne dajo kar tako pobiti kakor star-maček na cesti, so dva Lahoma nekoliko kožo ustrojili. Ta reč je pa Lahe v kraljestvu tako zmešala, da že cel teden po mestih demonstrirajo in kričijo. Večinoma delajo te kravale študentje. Do hudih demonstracij je prišlo v Rimu, Veroni, Bolonji, Milanu, Ankonu, Neaplju in Benetkah.

V Rimu so napadli palačo avstrijskega konzula, a so jih vojaki odgnali. V Neaplju so razbili na avstrijskem konzulatu okna, udrli vrata in porušili pohištvo. V Ankonu so hoteli udreti na avstrijski parnik Panonia, v Milanu so napadli konzulat. Pretekli petek so zažgali v Benetkah na trgu avstrijsko zastavo. V mestu Ferari so pa učenci vojaške šole, kadetje napadli vilo avstrijskega prestolonaslednika in jo s kamenjem in blatom umazali in poškodovali. Šele vojaštvo je razgrajajoče fante spodilo in jih nekaj zaprlo.

Pri demonstracijah vpijejo neprenehoma: Proč z Avtrijo, proč s Francem Jožefom, proč s Slovenci, živel laški Trst!

Kakor znano, so Lahi naši vojni zavezniki. No, zares lepe zaveznike imamo!

VOLITVE NA FRANCOSEM.

Pretekle dni so bile na Francoskem volitve v državni zbor. Zmagale so z veliko večino protikršćanske in protikatoliške stranke, ki bodo zopet štiri leta vladale Francijo in francoske katoličane in njihove pravice tlačile. Pri razmerah, ki vladajo med katoličani na Francoskem, ne bodo katoliške stranke zlepa na vrh prišle. Katoličani so med sabo ločeni in razklani. Eni hočejo nazaj kralja, drugi cesarja, tretji so za republiko. Eni pravijo, da mora stati katoliška stranka na čistem katoliškem programu, drugi zahtevajo zopet, da naj se da svoboda vsem in zahtevajo v tem geslu pravice tudi za katoličane. Sad vseh preprirov pa je ta, da nikamor naprej ne pridejo in da jih protiverska vlada vedno bolj tlačí.

BOJI MED EPIRCI IN ALBANCI.

V južni Albaniji živi par sto tisoč Grkov pravoslavne vere, ki nočejo kloniti svoje glave pod albanski jarem. Zahtevajo od albanske vlade, da jim pusti popolno svobodo glede šole, vere, jezika in da se sami sebe vladajo. Albanski kralj bi bil samo nekakšen nadzornik nad njimi. Pokrajina pa, kjer prebivajo, se imenuje Epir, zato se tudi sami imenujejo Epirci. Ker jim Albanci te svobode in neodvisnosti niso

hotel priznati, so se Epirci uprli. Oboženih mož štejejo blizu 30.000 in so popolnoma vojaško izurjeni. Zlasti njih topovi in strelne puške so Albancem v velik strah. Albanija itak nima še nobene redne vojske, ampak samo nekaj oddelkov orožnikov, ki so pa nasproti Epircem brez vsake moči.

Zadnji teden so si Epirci prisvojili veliko sveta in Albance daleč nazaj zapodili. Vzeli so Berat, Argirokaster, Kolonijo in zaprli vsa pota proti Valoni in Draču.

Do velikih prask je prišlo posebno pri Korici, kjer je padlo na strani Albancev čez 1000 mrtvih in ranjenih.

Ko je videla mednarodna komisija, sestavljena iz vseh evropskih vlad, ki dela sedaj mir v Albaniji, da se z Epirci ni šaliti in da bo treba z njimi resno govoriti, se je pričela z Epirci pogajati.

Zastopniki komisije so šli v mesto Santi Kvaranta in se tam pogajajo z načelnikom Epircev in vodjo vstaje Zografom. Od teh pogajanj bo odvisen mir v Albaniji. Epirci gotovo ne bodo odjenjali od svojih zahtev, ker imajo na svoji strani cele oddelke grških vojakov, podpira jih Grška in lahko vztrajajo več let!

Svoboda in neodvisnost je dragocena reč, zato se je treba zanjo tudi boriti!

Velik potres v Siciliji.

Pretekli petek je bil v južni Italiji, na otoku Siciliji v pokrajini Katanija velik potres. Po nekaterih krajih se je podrlo veliko hiš in pokopalo pod razvalinami nebroj človeških žrtev. V Sicilijo so odpravili posebne vlake, da prinese pomoč nesrečnemu prebivalstvu. Vlada je odposlala več tisoč vojakov na pomoč.

Nekatera poročila o potresu so strašna. Kraj Linera, ki je štel 1000 prebivalcev, je porušilo do tal. Izpod razvalin vlačijo mrtve in ranjence. Potres je porušil kraje: Linera, Zerbatu, Pasapomo, Penisi, Santa Venerina, Santa Maria, Amalfi in več drugih krajev. Uradno je dognano, da so izvlekli izpod razvalin že 165 mrličev, veliko jih pa leži še zasutih, ker niso prišli do njih. V Italiji cenijo število mrličev na 1000. Samo na dveh krajih so izkopali 150 mrličev. Porušenihi je veliko mostov, hiš, ubitih je več železniških čuvajev. Vojaki prinašajo na Sicilijo šotore in živila. Kralj sam je daroval za ponesrečence 100.000 lir.

Potres na Siciliji ni nič novega. Ta otok je ves vulkaničen in ognjen in ni čuda, če morajo biti prebivalci vsak hip pripravljeni, da se nad njimi hiša strese in nanje poruši. Ni še od tega dolgo, kar je na Siciliji bilo ubitih od potresa več tisoč oseb v mestu Mesini.

Dom in svet.

Nadomestna volitev v kranjski deželni zbor v okrajih Trebnje—Radeče—Žužemberk—Mokronog—Litija—Višnja gora. V nedeljo so se zbrali v Ljubljani zaupniki S. L. S. iz zgoraj imenovanih okrajev, da postavijo kandidata za nadomestno deželnozborni volitev po pokojnem poslancu F. Košaku. Zbralo se je veliko število zaupnikov. Izvrstno obiskanemu shodu zaupnikov je predsedoval načelnik stranke dež. glavar dr. Ivan Šusteršič, ki je v svojem nagovoru se spominjal pokojnega poslanca Košaka, slaveč njegovo vestnost, zvestoto in delavnost. Zaklical je v spomin F. Košaku: Čast njegovemu spominu! Zborovalci so s »Slava!«-klici počastili spomin pokojnega poslanca. Nato je prišlo na vrsto vprašanje kandidature. **Koncem so zaupniki soglasno proglasili kandidaturu Orosl. Brica, župana v Litiji.** Izid glasovanja so spremljali burni živio-klici in dolgotrajno ploskanje. Ob velikem navdušenju zborovalcev je načelnik stranke izjavil, da je trdno prepričan, da bo tudi izvrševalni odhod z istim navdušenjem pritril tej kandidaturi ter proglasil to kandidaturu župana Oroslava Brica za vso S. L. S. Nato je bil shod zaupnikov zaključen. Z proglasitvijo kandidature župana Oroslava Brica so zaupniki počastili same sebe, ker so postavili za kandidata odličnega strankarja, ki je vedno za stranko stal sredi boja, se od pozitivnega dela in žrtve za stranko ni nikdar umikal in je premagal nasprotnika v eni najtrdnjših liberalnih trdnjava. Prepričani smo, da bo tudi zmaga za stranko tako častna, kakor je bil zanjo časten današnji shod zaupnikov. Navdušenje, ki je vladalo na shodu, je najboljšje jamstvo za to.

Potrjen deželni zakon. Cesar je potrdil kranjski deželni zakon o pobiranju občinskih taks.

Razdeljevanje izrejevalnih podpor za teleta se letos dokonča, in sicer v kratkem potom živinorejskih zadrug, županstev in deželnih strokovnih organov.

Umril je na Koroškem g. Perč, župnik v Dolcih pri Porečah.

Trst dobi nov vodovod. Tržaški mestni očetje so sklenili, da se zgradi za Trst nov vodovod. Vodo bo zajemal iz reke Timave pri Devinu. Stal bo 15 milijonov kron.

Dva ministra v Ljubljani. Dne 23. maja pride v Ljubljano vojni minister, ki se udeleži velike častniške dirke s konji na travniku v drevoredu Tivoli. Na ta dan pride v Ljubljano polno častnikov iz drugih mest, da se udeleže zanimive tekme. Dne 25. maja se pa pripelje v Ljubljano železniški minister, da bo navzoč pri otvoritvi belokranjske železnice.

Nov avtomobil na gorenjskih cestah. V kratkem nameravajo otvoriti avtomobilno vožnjo za osebni promet na cestah: Domžale, Kranj, Brezje, Bled.

Nova zveza med Vipavo in Idrijo. Vpeljati mislijo avtomobilno vožnjo med Vipavo, Črnim vrhom in Godovičem, kjer bi dobila stik z avtomobili, ki vozijo v Logatec in Idrijo.

Koroški Slovenci na Sv. Gori. Preteklo nedeljo je prišlo na Sv. Goro pri Gorici 800 koroških romarjev, ki so se pripeljali s posebnim vlakom v Gorico.

Drage črešnje. Pretekli teden smo dobili v Ljubljani na trgu že prve črešnje. Ampak drage so bile. Ena 1 vinar.

Razpis cestarskih služb. C. kr. deželna vlada za Kranjsko razpisuje pet mest cestarjev, in sicer štiri v ljubljanskem in eno v postojnskem stavbnem okraju do mesečno plačo 60 kron ter s pravico do osem štiriletnic po mesečnih 6 kron.

Izlet v Zatičino. V nedeljo 7. junija, na praznik sv. Trojice, napravi krščansko moštvo ljubljansko izlet, oziroma božjo pot v Zatičino. Odhod z dolenskim vlakom z južnega kolodvora ob 8. uri 5 min. Prihod v Ljubljano zvečer ob 9. uri. Priglašja se: Pri upravništvu »Slovenca«, v Ljudskem domu pri Slovenski Straži, in v prodajalni g. Soukala Pred Škofijo. Člani raznih društev se pa lahko priglašajo tudi pri svojem društvu, odkoder se imena skupno naznanijo (upravništvu »Slovenca«). Priglasil naj se vsak vsaj en teden pred odhodom, to je do binkošti. Stroški ne bodo veliki: železnica in kosilo, česar pa ni treba naprej plačati. Izlet ima namen poleg razvedrila služiti zlasti povzdigi verskega življenja med ljubljanskim moštvom. — Pripravljajni odbor.

Romarski vlak na Sv. Goro, ki bi moral oditi iz Ljubljane dne 24. maja, se je iz raznih, prej neznanih vzrokov moral preložiti na poznejši čas. Dan in uro odhoda se bo vsem udeležencem po »Domoljubu« in »Slovencu« pravčasno naznanilo.

Velik ljudski tabor za staro pravdo koroških Slovencev se vrši pri Sv. Katarini nad Smihelom pri Pliberku v nedeljo, dne 17. majnika 1914, ob pol 2. uri popoldne. Spored: 1. Otvoritev tabora in pozdrav načelnika političnega društva dr. Janko Brejca. 2. Pozdrav domačega župana Jurija Rudolfa. 3. Pravi glas koroških Slovencev. Govori državni in deželni poslanec Fran Grafenauer. 4. Stara pravda koroških Slovencev. Govori državni in deželni poslanec profesor dr. Janez Ev. Krek. 5. Pozdrav državnega in deželnega poslanca Miha Brenčiča v imenu slovenskih štajerskih kmetov. 6. Naše šole. Govori Miha Turk, posestnik in prškar v Resnici pri Borovljah. 7. Pozdrav slovenske koroške mladine. 8. Ven z volilno reformo! Govori msgr. Valentin Podgorc. 9. Prijatelji in sovražniki slovenskega kmeta. Govori državni in deželni poslanec Fr. Pišek. 10. Naše gospodarske pritožbe in zahteve. Govori domač kmečki govornik. 11. Solidarnost vseh slovenskih kmetov. Govori državni in deželni poslanec Fr. Demšar. 12. Uradi in uradništvo. Govo-

ri dr. B. Schaubach. 13. Zoper vmešavanje Antikrista v cerkvene zadeve. Govori milostljivi gospod prošt Gregor Einspieler. 14. Jugoslovansko vprašanje. Govori državni in deželni poslanec, deželni odbornik v Gradcu, profesor dr. Karol Verstovšek. 15. Razni predlogi.

Angleži ob Adriji. V Adrijsko morje so priplule zadnji teden velike angleške bojne ladje z več tisoči mornarjev. Obiskale so Trst. Angleški častniki so naredili izlet tudi v Miramar in Lipico. Nato so obiskale ladje Pulj, Angleži bodo obšli sploh celo Dalmacijo na svoji vožnji.

Hrvatsko romanje v sveto deželo. Hrvatje romajo letos prvič v sveto deželo. Oditi mislijo dne 1. septembra. Voditelji tega romanja so očetje frančiškani v Zagrebu. Pot bo šla čez Trst in Gruž čez morje do Jafe, potem do Jeruzalema po železnici. Iz Jeruzalema bodo romarji obiskali sosedna svetišča: Betlehem, Sv. Janez v Gorovju, Emavs, Jordan in Mrtvo morje. Romarji se vrnejo nazaj dne 21. septembra. Za romarje so trije razredi: I. velja 500 K, II. 430 K, III. 300 K. Za ta denar imajo romarji celo vožnjo in vso postrežbo sem in tja. Vsak, ki se želi tega romanja udeležiti, naj se oglasi na naslov: Vodstvo I. hrv. romanja v sv. deželo, Zagreb, frančiškanski samostan. Slovenci se tudi lahko oglasijo pri p. Hieronimu Knoblar, frančiškani na Brezjah, Gorenjsko. On se je udeležil I. slovenskega romanja v sveto deželo leta 1910; vodil bo tudi sedaj slovenske udeležence hrvaškega romanja.

Kitajec v ljubljanski deželni bolnišnici. V ljubljanski deželni bolnišnici leži Kitajec Pehong-Su-Tse-Tšep. Oddali so ga na kirurški oddelek, kjer ga bodo operirali.

Učiteljice — gospe. Naučni minister je izdal naredbo, po kateri bodo nosile vse učiteljice od sedaj naprej naslov gospe, če tudi so še neomejene gospodične.

Pozebe na Ogrskem. Na Ogrskem so vsled pomladnih mrazov zelo trpeli poljski sadeži, zlasti trta, sadno drevje in vrtno rastline. V nekaterih krajih je zelo trpel vsled slane fižol, krompir, detelja in turšica.

Srečen sluga. Sluga pri okrajnem glavarstvu v Sanoku je zadel na srečko iz leta 1860. glavni dobiček 100.000 kron. Izstopil je takoj iz službe.

90 hiš pogorelo. Na Tirolskem v vasi Steiner je požar uničil 90 hiš. 600 ljudi je brez strehe.

Predsednik Zedinjenih držav in njegov tajnik. Wilson, predsednik severno - ameriške republike, je nastavljal za svojega tajnika nekega katoličana. Tekom nekaj dni so mu poslali ameriški protestantje 7000 pisem, v katerih se zgražajo nad tem. Wilson je vsa pisma pometal v koš, tajnika pa obdržal.

Veliki viharji na Kavkazu. Na Kavkazu so divjali veliki viharji, ki so uničili devet vasi.

Listek

Srce in glava.

(Španska legenda.)

Ko so Kristus in njegovi učenci po svetu hodili, so se nekega vročega popoldneva ustavili ob meji Judovske dežele, da si med najhujšo vročino nekoliko odpočijejo.

Judež Iskarijot, ki je bil velik prepirljivec, se je začel z drugimi apostoli prerekati in je trdil, da noben od njih nima tako velikega srca kakor on.

Učenik, ki se je bil umaknil v bližnji gaj premišljevat in molit, je začel ta prepir ter se vrnil k svojim učencem; ljubeznivo je pokaral Judeža zaradi trme in jeze, s katero je zagovarjal svoje mnenje in motil učence, ki so potrebovali počitka, da so mogli ljudem Božji evangelij naprej oznanjevati.

»Učenik,« mu reče Judež, »ti, ki v modrosti vse presegaš, razsodi prepir, ki ga imamo med sabo. Ali ni res, da imam večje in velikodušnejše srce kakor vsi drugi učenci?«

»Judež,« odgovori Jezus ter se nasmehne ljubeznivo in žalostno, »počakajmo boljše prilike, da ti povem, ali imaš preveč ali premalo srca.«

Učenci so umolknil in prepir je bil končan.

In ko so se učenik in učenci ob tisti vroči uri v dobrodejni senci dreves zadositi spočili, so šli svojo pot naprej ob bregovih Jordana.

Imeli so pa navado, da so vsak dan naložili enemu izmed sebe, da pripravi skromni obed za vse, in tudi Jezus, ki je hotel dati svojim učencem vzgled ponižnosti in ljubezni, je opravil to delo vselej, kadar je prišla vrsta nanj.

Obed je navadno obstojal iz janca, kadar so ga imeli; tudi je bila navada, da so jančevo srce dali tistemu, ki je prejšnji dan pripravil obed, kot plačilo in priznanje za delo, ki ga je imel za svoje tovariše.

Neki dan so prišli na obrežje Mrtvega morja, in Judež Iskarijot, na katerega je tisti dan prišla vrsta, da drugim streže, je šel pripraviti obed.

Judežu so zelo dišali možgani; ko jih je zagledal v jančevi glavi, ki je bila že osnažena in na dva dela odprta, mu je prišla skušnjava, da bi jih sam pojedel.

Snedel jih je in dejal sam pri sebi: Učenik, ki se za majhne reči ne zmeni, se tudi na možgane ne bo spomnil. In za kar se učenik ne briga, se tudi učenci ne bodo.

Ko so se posedli k mizi, je Iskarijot postavil pred nje janca, ki ga je bil pripravil. Ko je Jezus videl, da manjka glava, ki jo je Judež snedel, ne toliko zaradi mesa, kakor zato, da bi se ne videlo, da možganov manjka, je vprašal Iskarijota, kako to, da jancu glava manjka.

»Učenik,« odgovori Judež prepaden in zbežan, »to je... ker janci od Jordana pa do Mrtvega morja nimajo glave.«

Jezus se je žalostno nasmehnil in ni Judežu ničesar odgovoril.

Ostali so nekaj dni na obrežju Mrtvega morja. Slednjič je prišla vrsta na Jezusa, da napravi obed za vse in sicer ob priliki, ko ga je prejšnji dan pripravil Judež in mu je zato za ta dan pristojalo jančevo srce.

Ko je bil Jezus ravno pri koncu s svojim delom, ga je lačen prosjak prosil miloščine; vzal je jančevo srce ter mu dal zraven še dobršen kos kruha, in berač je vesel odšel.

Prišla je ura obeda in učenik je postavil na mizo janca, ki ga je bil pripravil. Judež Iskarijot, ki je nepotrpežljivo čakal na srce, pa ga v skledi ni videl, je vprašal učenika, kako to, da srca ni.

»Judež,« ga vpraša Jezus, »ali nisi rekel pred nekaj dnevi, da od Jordana pa do Mrtvega morja janci nimajo glave?«

»Tako je, učenik,« odgovori Judež zmešan in osramočen.

»Torej,« reče Jezus in se spet žalosten nasmehne, »kjer manjka glava, manjka tudi srce!«

Prešli so dnevi in dnevi, in Judež je prodal Božjega učenika za trideset srebrnikov.

In ko je Jezus šel z zvezanimi rokami sredi svojih rabljev, je vzdignil oči k visokemu bezgovemu drevesu, ki je senčilo križev pot, in ko je videl, da se je njegov učenec, osramočen nad svojo pregreho, na tistem drevesu obesil, je zopet žalostno nagnil glavo in rekel:

»Kjer manjka srce, manjka tudi glava!«

Kaj je milijon.

Ako bi hoteli naštetih do milijona, bi morali šteti 32 dni po 8 ur na dan tako, da bi vsako sekundo izgovorili po eno enoto.

Milijon srebrnih kron, druga vrh druge, da 1000 metrov visok steber, steber, ki bi bil tako visok, kakor je Krim pri Ljubljani. Če bi krone položili drugo poleg druge, bi dobili 23 km dolgo črto, nekako od Ljubljane do Kranja. Pešec bi hodil dolgih pet ur ob samih kronah. Milijon kron po 5 odstotkov, da na leto 50.000 K obresti; milijonar porabi lahko vsak dan 138 kron, ne da bi se dotaknil glavnice.

Če bi bilo milijon vojakov v čelni vrsti, bi bila 700 km dolga vrsta, ki bi segala od Trsta skozi Ljubljano v Gradec, Dunaj, do Znojma na Moravskem.

Milijon dni je 2740 let. Od Kristusovega rojstva do danes še ni preteklo milijon dni, pač pa bo treba čakati na to še 826 let.

Po zakonitih določilih sme avstrijska državna polovica nakovati 140 milijonov srebrnih kron.

To ogromno vsoto nam pojasnijo sledeči zgledi: 140 milijonov srebrnih kron druga vrh druge, bi dale 140 km visok steber. Ta bi bil 30krat višji kot najvišja gora v Evropi. Te krone bi tehtale 7000 centov; ako bi jih hoteli prepeljati, bi rabili zanje 70 vagonov in v vsakem vagonu bi bilo 100 centov srebra. Če bi 140 milijonov srebrnih kron drugo poleg druge položili, bi dobili 3220 km dolgo črto, katera bi segala preko vse Evrope.

Milijarda je tisoč milijonov; če bi hoteli naštetih milijardo, bi morali šteti neprenehoma 277.778 ur ali 32 let, tako da bi izgovorili vsako sekundo eno enoto. Kakor je znano, so Francozi leta 1871. plačali Nemcem 5 milijard fr. vojne odškodnine. Ker tehta 1 fr. 5 gr, bi rabili za prepeljavo istih 2500 vagonov, to je 50 vlakov po 50 vagonov. Dolgo cesto od Pariza do Berolina bi pokrili s to ogromno vsoto po 2 m široko in še bi ostalo nekaj novcev.

Bilijon je milijon milijonov. Te ga bi šteli neprenehoma 277.777.778 ur ali 11.574.074 dni ali 32.150 let. Ako bi prvi človek Adam začel šteti in bi njegovi potomci nadaljevali štetje tako, da bi vsako sekundo izgovorili eno enoto, bi do danes še ne bili naštetili niti ene petine bilijona.

Naznanilo o sprejemu v kn.-škof. zavod sv. Stanislava v šent Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1914—1915.

V kn.-škof. zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in npravno nepokvarjeni mladeniči, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V zavodu je popolna gimnazija s pravico javnosti. Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to veleavajo avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofije je cela plača 500 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij pa 600 K. Plačuje se v mesečnih obrokih naprej, najprimernejše po poštah čekih, ki jih daje zavod na razpolago. Nekoliko gojencev se sprejme tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopuščajo sredstva zavoda. Vendar morejo dotični gojenci to dobroto le tako dolgo uživati, dokler se je po svoji pridnosti in po svojem lepem vedenju kažejo vredne. — Šolnina se ne plačuje; le za prvi sprejem se splača pristojbina 10 K. Pri vsakoletnem sprejemu pa se plača 4 K za učila; vrhutega plača vsak gojenec 1 K za knjižnico.

Prošnjo za sprejem, naslovljeno na kn.-šk. ordinariat v Ljubljani, morajo vsi učenci osebno v spremstvu svojih staršev, oziroma njih namestnikov izročiti vodstvu zavoda. Na prošnje, ki bi jih učenci poslali po pošti ali po kakih drugih poti, pa sami ne bi prišli za časa k hišnemu vodstvu, bi se moglo le v izrednih slučajih ozirati.

Posebe je pripomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v prvi gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 1. do 10. junija. — V četrtek, dne 4. junija bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn. škof. palači, v pritličju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v Št. Vidu. Prošnji je priložiti: a) krstni list; b) izpričevalo o stavljarih kozah; c) izpričevalo o dovršeni ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosí, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

2. Dijaki, ki so dovršili 1. ali 2. gimnazijski razred na kaki drugi gimnaziji, pa žele, da bi bili sprejeti v zavod, naj oddajo svojo prošnjo, gimnazijska izpričevala in zgoraj naštete listine do 12. julija.

3. Kar zadeva starost prosilcev, se ne morejo sprejeti oni, ki bi morali iti na vojaški nabor pred osmim gimnazijskim razredom.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisanega vodstva.

V Št. Vidu nad Ljubljano, dne 8. maja 1914.

Vodstvo kn.-šk. zavoda sv. Stanislava.

Gorenjske novice

g Izpod Jelovce pri Kropi. V občini Ovsiš pri Kropi se pripravljajo na nove občinske volitve. Boj bo za županski stolec. Politične harmonike vlečejo v tej občini sedanji župan s Podnarta, Portarjev Janez iz Ovsiš in Tine z Dobrave. Županovi prijatelji pravijo, da so »neodvisna« stranka in da ne potrebujejo tudi nobenih podpor od deželnega odbora. Nobenih podpor ne potrebujejo! Pri deželnem odboru pa leže njihove prošnje za vodovod na Poljšici in za cesto iz Rovt na Češnjico. Res je, da hodi naš župan redno k sv. maši, saj je celo g. knezoškofa pozdravil zadnjič pri birni na Ovsišah. Res je pa tudi, da vidijo ljudje pri njem »Narod« in »Dan«. Ali je to mož? Mi že poznamo te »neodvisne« ljudi, ki so odvisni od liberalcev. Vzemimo n. pr. Trebušnika, za katerega je lansko leto agitiral naš župan. Ta ima tako rad duhovščino, da je dejal: »Ako bi bil jaz general, bi dal speljati vse farje na en travnik in bi jih dal postreljati.« Slišal ga je tako govoriti besniški župnik na gorenjskem vlakcu. »Neodvisno« stranko vodijo liberalci, agitirajo zanjo liberalci in volijo liberalci. Njena neodvisnost je samo posebna suknja, katero oblečejo, kadar gredo med naše kmete, da jih lažje premotijo, ker so liberalci že ves kredit izgubili. Naš župan Portar z Ovsiš in Tine na Dobravi pa tudi sicer niso neodvisni, ampak so

odvisni od svojih pivcev. Samo da bi ti enkrat oči odprli in se zavedli svoje moči, bodo kmalu vsi trije pod klop zlezli in peli tisto pesem, ki jo volilci hočejo.

g Iz Hotiča. V »Slovenskem domu« z dne 2. maja se neki najet dopisnik zunaj naše fare zaletava v našega učitelja Fr. Riglerja. Bob v steno bi bilo odgovarjati na laži, ki so še liberalcem predebele. Mi g. Riglerja od blizu zelo dobro poznamo; njegovo življenje izven šole in delovanje v šoli je popolnoma brez vsake graje in le hvale vredno. Vsaka šola bi bila lahko srečna in zadovoljna, ako bi imela tako izborno in vestno učno moč.

g V Komendi pri Kamniku se je ustanovilo veteransko društvo pa z nemškim poveljstvom, v Vurbergu pri Ptujju pa s slovenskim. Kje je več »ptujjega«? Kje več narodne zavednosti? Kdo pa zna nemško? Še general ne.

g Koroška Bela. V nedeljo je predaval v Izobraževalnem društvu g. kanonik Sušnik o zvezdah. V kratkem času, ki mu je bil odmerjen, je nas v duhu popeljal med nebesne velikane, opisal njih sestav in daljavo. Razumljivo, da so poslušalci poslušali z velikim zanimanjem. Poslušalcev je bilo še dosti, želeli bi jih bilo drugič — polno dvorano. — V društveni sobi se pripravljala nov, mal oder, posebno za zimski čas. — Pri zadnjem novačenju je bilo potrjenih 14 naše občine 14 fantov, med njimi tudi tukajšnji okrožni načelnik »Orla« Janko Klinar. Se postavimo!

g Preska. Smrti je rešil dne 7. maja g. Franc Triler, cerkvenik iz Preske, Marijo Žirovnikovo, mater g. bogoslovca Vinkota Zor. Družina Žirovnikova je sedela pri kosilu; kar nenkrat mati omahne nazaj, zastala ji je v sapniku neka koščica. Poštala je vsa višnjeva; zastala kost v grlu bi jo bila takoj zadušila. Domača družina ni znala nobene pomoči. Slučajno tam navzoči cerkvenik g. Franc Triler je ostal v kritičnem času miren in je znal v zadnji sili pomagati. Hipno poišče v grlu mesto, kjer je tičala kost, ter pod njo stisne grlo in kost je odletela nazaj v usta. Revica je bila v zadnjem trenutku rešena gotove smrti. Cerkvenik je v »Domoljubovi« »Gospodinji« čital, kako je treba v takem slučaju ponesrečencu pomagati. Če bi »Gospodinja« ne bila tega prinesla, bi ne bilo v tem slučaju nobene rešitve.

g Sv. Jošt nad Kranjem. Peto in šesto nedeljo po Veliki noči je na Sv. Joštu dvojno duh. opravilo. Šesto nedeljo pridejo romarji iz Štajerske.

g Stara Loka. V nedeljo 3. maja je imela naša Hranilnica in posojilnica občni zbor. Letno poročilo izkazuje 346.988 K 87 vin. prometa. Dobička je 1358 K 34 vin., kljub temu, da je hranilnica dala precejšno vsoto za namravano ubožno hišo in je zelo izdatno podpirala Kmetijsko društvo in Živino-rejsko zadrugo. Rezervni zaklad znaša že 22.475 K 29 vin. Hranilne vloge se obrestujejo za tekoče leto po 4½. Uradne

ure so v torek in soboto dopoldne in ob nedeljah odslej znanprej dopoldne od 10. do 12. ure.

g Iz Špitaliča. Dne 3. maja je umrl v Česnjicah št. 4 po daljši mučni boleznini Janez Hribar. Bil je precej izobražen in imovit mož, blagega značaja ter vedno zvest pristaš S. L. S. Rad se je udeleževal katoliških shodov ter je bil sploh vnet za vse dobro in plemenito. V svoji oporoki se je spomnil med drugimi tudi svojih rojakov - revežev, kakor je bil tudi v svojem življenju znan po svoji gostoljubnosti. Cerkve so izgubile z njim velikega dobrotnika. Na zemlji mu bodi blag spomin, v nebesih pa Bog plačnik!

g Na Vačah se je minulo nedeljo vršil v izobraževalnem društvu prvi del kmetijskega tečaja. Predaval je g. živinozdravnik Fr. Černe iz Ljubljane o prvi pomoči pri živini. Tečaj je priredil deželni odbor na prošnjo izobraževalnega društva na Vačah. — Udeležba je bila velika. Tečaj se nadaljuje na praznik Vnebohoda.

g Valburga pri Smledniku. Tu je umrl dne 9. maja grajšček Henrik baron Lazarini v 72 letu svoje starosti. Do zadnjega je čvrsto nosil težo let ter vdanoprenašal bolezen v grlu, ki mu je pretrgala nit življenja. Pokojni je bil jako odkrit in blag značaj. Sicer ga je pred leti kandidirala liberalna stranka v deželni zbor, vendar je vseskozi natančno izpolnjeval krščanske dolžnosti. Pogrešali ga bodo tudi revnejši sloji, ki jim je bil vedno dobrohotno na razpolago ter pustil, da so za nizko ceno dobili iz njegovega posestva drva in stelo. N. v m. p.!

g Vrhpolje pri Moravčah. Umrl je v Zgor. Javoršici Anton Birk. Pokojni je bil mož trdnega katoliškega prepričanja. Bil je večleten naročnik »Domoljuba«. Visoko je cenil sv. pismo. Sv. pismo, ki ga je izdajala družba sv. Mohorja Slovincem, je dal vezati, da se hrani pri hiši kot dragocen zaklad. — Naše izobražev. društvo je imelo svoj redni občni zbor. Društvo je priredilo nekaj prav koristnih predavanj, kakor n. pr. o pogojih gospodarskega napredka pri Slovencih in o treznostnem gibanju. Dokler nimamo odra postavljenega, ne moremo iger prirediti. Sicer pa je glavni namen izobraževalnega društva izobrazba.

g Kmečka zveza v Zasavju je v obdobju seji dne 10. maja sklenila pozvati vse može in mladeniče, da se udeležijo mladeniškega tabora, ki bo v nedeljo dne 24. maja na Sv. Gori.

Dolenjske novice

d Hinje. V predzadnji številki je nekdo priobčil v našem listu dopis o tukajšnji pošti. Hotel je smešiti prošnjo tukajšnjih prosilcev, ki prosijo za vožno - poštno zvezo Hinje — Dobre-

polje. Tudi mu ni všeč, da imam jaz poštni nabiralek. Dopisniku povem, da se nisem potegoval zanj, temveč so me prosili, da prevzamem. Če bi pa mogoče dopisnik sam rad opravljal ta posel, naj se oglasi pri meni in jaz mu drage volje prepustim. — Stanko Vrhovec.

d Boštanj. Boštanjškemu dopisniku v »Slovenskem Domu«, ki pa ni nobeden drugi kakor Drmeljev Lojze, bi po lastni tamošnji izjavi kmalu kri zavrela zaradi resničnih dopisov v »Domoljubu«. Radi verujemo, da ga je zaskela bridka resnica, pa ne zaradi povisanih deželnih naklad. Lojze v vseh »Domovih« dopisih sanjari o koritarjih. Mi pa poznamo nekega Boštanjca, ki bi rad že več let zlezl do korita — do samostojnega gospodarstva. Toda njegov oče, pristen liberal, mu prav nič ne zaupa. Znano mu je, da je njegov sin že marsikaj brez njegove vredenosti prodal in denar porabil za »nerodne«, ne pa za narodne — namene. Vsi Boštanjci zbijajo šale nad »vilo Lois«, ki se zida kakor babilonski stolp, pa je že več let kakor zakleti grad, ki nima ne oken, ne vrat. Taki »koritarji« hočejo biti v Boštanju voditelji. — Glede povisanih deželnih naklad pribijemo, da so ravno liberalci s svojimi lažnimi vzbudili nevoljo tudi med pristaši S. L. S. Pribijemo, da so liberalni poslanci zahtevali zvišanje naklad samo na zemljiški davek. Naši poslanci so pa pritiskali na bogataše in zvišali naklade na zemljiški davek in na male obrtnike za 15 procentov. Tudi Ermanovega Martineta je nalagal »Domov« dopisnik. On plačuje tri krome zemljiškega davka, torej bo plačal 45 vinarjev več deželne naklade. Ermanov Martin se nič ne boji, da bi moral vsled tega prijeti za beraško palico. — Da pa nismo v Boštanju deležni dobrot deželnega odbora in zbora, je pa kriv edino naš liberalen občinski odbor. — Napredek boštanjski se odsvita v naših razdrapanih cestah. V tem prvačimo v Boštanju.

d Litija. Pretep v sodni dvorani. Pri okrajnem sodišču v Litiji je bila dne 1. maja obsojena Frančiška Rome iz Volavelj na sedem dni zapora. To jo je tako raztogotilo, da je pričela izvzoče priče pretepati; nastal je vrišč, jok in pretep, da je vse v zrak letelo. Sodnik in pisar razljutenih žensk nista mogla pomiriti. Ko je tudi sodnik dobil par udarcev od Frančiške Rome, je poklical na pomoč in razgrajalko obsodil na dva meseca strogega zapora in dva birača sta jo s težavo odvedla v zapor.

d V šent Jurija pri Šmariji je umrl dne 9. t. m. urar Jakob Rupnik. Bil je pristaš S. L. S., veren, krščanski mož, ki ga bomo vsi pogrešali. Doma zapušča ženo in sina v Ameriki. Bil je vnet častilec Marijin, kar dokazuje, da je 20krat obiskal božjo pot na Višarjah. — Svetila mu večna luč!

d Janče. Sokolski izlet v senci bajonetov. Dne 3. majnika so napravili Sokoli iz Litije ter Štepa-

nje vasi in okolice izlet na naš hrib; spremljali so jih orožniki iz Litije z nasajenimi bajoneti pri prihodu in odhodu. Glavarstvo v Litiji je silno skrbno za varnost par litijskih »šribarjev«, da pošlje orožnike Sokole varovat. Če bi Orli prosili pomoči pri glavarstvu, bi jo težko dobili.

d Šmartno pri Litiji. Opozarjamo na mladeniški tabor, ki bo na Sveti Gori pri Litiji dne 24. majnika. Spored je itak že znan iz »Domoljuba«. Fantje, zganite se in pokažite svetu, da vas ni malo! — Mraz prvih dni majnika je po nižinah uničil zgodno sadje; tudi trtje je precej trpelo. Naši vinogradniki vendar upajo, da bodo letos zlasti v višjih legah jeseni napolnili posodo; zato pa žele o pravem času prodati vino, katerega imajo še mnogi na razpolago po zelo nizki ceni.

d Pazite, da pravilno izobesite slovensko zastavo. — Ob otvoritvi belokranjske železnice dne 25. t. m. naj goste povsod pozdravljajo naše slovenske zastave. Pazite pa, da zastave pravilno izobesite. Naše barve so bela — modra — rdeča. Naša domača slovenska zastava se mora izobesiti tako, da je bela barva naprej t. j. zunaj, nato modra barva in za njo kot zadnja rdeča. Če kdo izobesi rdečo barvo naprej, ga opozorite, da to ni pravilno in naj takoj popravi.

d Popotnik iz Mirnske doline. Vprašali boste, znanci in prijatelji, zakaj sem izostal za nekaj časa. I. pomlad je prišla, prijel sem za matiko in plug, da obdelam polje in okopljem vinograd, pa mi je pero padlo iz rok. Sedaj je prvo delo končano, čast Bogu! Polje lepo kaže in trta je odgnala, da je veselje. Ze kukajo mali grozdčki radovedno iz popja. Mraz je po nižavah, pa še tam le sem in tja malo zasmodil drevje, vinske gorice pa so ostale večinoma nepoškodovane. Celotni orehi so ostali v višjih legah. Orehi so namreč najbolj občutljivi za mraz. — Sedaj pa Bogu prepustim, naj dá solncu sijati in dežju rositi na žitno polje, na vinske gore, da žita kleno zrno naredé, da se vinske jagode posladé. Torej po storjenem delu pa palico v roke, pa hajd po lepi mirnski dolinici pogledat, kaj delajo sosedje. — Pretekli teden je bil žalosten za Trehanjsko župnijo in dekanijo. Umrl je dne 6. t. m. gospod dekan Janez Nagode, star šele 56 let. Doma je bil na Vrhnikih, kjer še živi njegova 77 let stara mati, ki je žalostno zdihnula, ko je šla za pogrebno svojega najljubšega sina. Rekla mi je: »Mar bi jaz umrla, ko sem stara, sin pa naj bi živel«. Res je, mati, da je bila to dobra želja, pa Bogu je drugače dopadlo. Pogreb je bil lep; udeležili so se ga tudi Orli, domači, šentrupeški in šentjanski. Čast vrlim mladeničem. Marijine družbe tretji red, občinski odbor, uradniki so bili zastopani. Gospod okrajni glavar baron Rechbach se je osebno udeležil pogreba. Sprevod je vodil gospod prošt iz Novega mesta; pridigal je gospod kanonik in deželni

poslanec Lavrenčič, dekan v Kamniku, pokopal pa ga je gospod svetnik Mrvec iz Št. Ruperta. — Na Mirni je bil misijon od 19. do 26. aprila. Vodili so ga gospodje lazaristi iz Ljubljane, Flis, Šporn in Birk. Sklepna procesija je bila velikanska. Udeležilo se je 1740 ljudi. — Mir je zavladal ob misijonu na Mirni, naj se ohrani za vselej. — Nekaj novega se obeta Mirničanom. Šentrupeška hranilnica in posojilnica namerava tudi napraviti električno centralo, da bo izrabila poslopje neke tovarne, kojo je kupila pred leti po dražbi od Antona Kolenca. Bo potem tu mlin, žaga, mizarstvo in mlekarina. Električna luč bo vsem na ponudbo. Le hitro naj se izvrši. V torek, dne 12. t. m., je bila obravnava na licu mesia za koncesijo.

d Št. Peter pri Novem mestu. Prihodnjo nedeljo dne 17. t. m. se bo vršil ustanovni občni zbor podružnice »Slovenske Straže« za našo župnijo. Za to priliko pride govorit sam načelnik »Slovenske Straže«, gospod profesor Jarc. Moški in ženske, najvljudneje vabljeni! — Veliko nepotrebnega mrmranja smo čuli zadnje čače, ko je davčni urad precej zgodaj poslal večjim posestnikom položnice za vplačilo zemljiškega davka. Ker je bila stvar mnogim nova so nekateri izrabili priliko napačno, češ: vidite, tukaj se poznajo nove doklade! Par se jih je dalo — od liberalcev kajpada — tako daleč nafarbati, da so verjeti in okrog trčili: ta davek je nov, poslanec v pribojšek! Kaj pač vse ljudje verjamejo! — Dne 24. t. m. ob 3. uri popokline bo občni zbor »Hranilnice in posojilnice« v župnišču. Člane vabimo. — Dne 17. t. m. se bo vršil na licu mesta ob Krki pomenek o nameravanem brodu. Prijadeti vaščani onstran Krke naj se ga gotovo udeleže! Kofikor vemo, bo vabljenih po nekaj občin, odborikov iz šmihelske, brusniške in domače občine. Sestanek bo ob 4. uri popoldne. — Slana nam je hvala Bogu še precej prizanesla. Prizadeti so nekateri vinogradniki po nižavah. Pri sadju bo malo več škode.

d Škocijan pri Mokronogu. Nesreče so se usedle zadnji čas na liberalce. Jenič je zastoj poslušal pri vratih. Ga. kaplana sta bila oproščena. Zagradski Povše je zastoj sosesčane s kimovci zmerjal, za klerikalce so glasovali. Durjava je zastoj klerikalnemu organizistu plačo odtrgal, njemu samemu je poginila krava. Nadučitelj je zastoj liberalil deset let, kronce je moral šteti za Orle. Stari Matevž jih pa ni hotel, zato je pa sedel štiri dni. Hudo je, kamor se nesreča usede.

d Št. Jernej. Po naših vaseh so se začeli klatiti tatovi. V petek, to je 8. maja, so vdrli tatovi v Orehovici pri Jožku Novak v trgovino ter odnesli okrog 100 kron denarja in 300 zavojčkov tobaka. V Zupzah so se ti zlikovci preskrbeli pri nekaterih gospodarjih tatinskim potom z mesom. Ti nepridipravi so najbrž delavci pri belokranjski železnici. Delo pri tej železnici je

končano in ti zlikovci so se spravili sedaj na delo tatinstva. Dobro so se založili z mesom in tobakom, z denarjem pa si kupijo pijače in izvrstno se bodo gostili, dokler ne pridejo pravici v roke. Bilo jih je šest. Starovski fantje so jih videli in podili. Pri begu je eden izmed tatinske družbe, kakor se pripoveduje, padel v neko gnojnico. Gospodarji, bodite pozorni in čuvajte skrbno svoja bivališča!

d **Zužemberk.** Mraz v noči sv. Florijana je napravil po nižjeležečih vinogradih občutno škodo. Tudi orehi so precej pozebli. — Niso se še osušile solze prijateljem Ribnikarjevim, ki nas je ostavil v jeseni, pa se je poslovil od trga zvesti njegov sodrug, odstavljeni dacar. Stebri liberalni se vedno bolj rušijo in omahujejo.

Notranjske novice

VOLILNO GIBANJE NA NOTRANJSKEM.

n **Postojna.** S. L. S. vabi vse somišljenike na volilni shod, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. t. m. ob pol 9. uri dopoldne v izobraževalnem društvu. Govorila bodeta dr. Pogačnik in Gostinčar. Pridite brez strahu!

n **Iz Vrem.** Lepa je naša dolina, a v volilnem času se sliši malo lepega o njej. Može, ali naj res komandira nas, neodvisne ljudi kak liberalni agitator? Vprašajte ga, kadar ponuja svojo robo, ali res hoče, da bodo Fameljci še desetletja čakali preložitve svojega klanca, vprašajte ga, ali res misli, da bodo naši poslanci delali za vodovode, za odpravo mitnic, za izboljšanje cest in druge gospodarske potrebe tistim vasem, ki jim kažejo nezaupanje? Vremci, veliko pomenijo za nas volitve. Kdor je mož, se ne bo igral s svojo srečo.

n **Iz Vrhpolja pri Vipavi.** Dne 4. maja na sv. Florijana dan, je počastil našo občino s svojim obiskom gosp. Jože Lavrenčič »samostojno-liberalen« kandidat iz Postojne. Pripeljali so ga starosta, ata Hrovatin, v Duplje, kamor je bil sklican shod. Udeležilo se je 27 zborovalcev z volilci vred. Kandidat je govoril o državnem zboru, o »klerikalnih« dokladah na vino itd. Povdarjal je, da bi se morala Vipavska železnica že zidati in Vipava regulirati, če bi bili klerikalni poslanci za kaj! Končno je povedal, da je »samostojen« kandidat in da so ga postavili liberalci. Nastopil je za njim tudi Žane Lekan s svojimi »strelami«, se jezil na dr. Pegana, norčeval se iz dr. Pogačnikovega nastopa v Vipavi ter postavil voditelje S. L. S. v tako luč, da mora biti v kratkem času ob vso S. L. S., ko bi bilo količkaj res. Naposled so dali ata Hrovatin g. kandidata na glasovanje. Izmed 10 rok, ki so se dvignile, so bile štiri šoloobveznih fantičev. Shod se je nato brez »živio«-klincev zaključil in g. Lavrenčič jo je s svojima adjutanoma klavrno odkuril.

n **Zagorje na Pivki.** Spet nas čakajo volitve. Kakor vedno, se volivci med seboj pogovarjajo, koga bi volili. Naša stranka je bila tako poštena, da je vsaj kandidata povabila, naj nastopi, ter se pokaže. Dr. Pogačnik je zapustil najboljši spomin pri nas. Liberalci pa si svojega moža še ne upajo pokazati. Postojnski župan rajši da Italijanom zaslužek kot domačinom! Če bi ne bilo toliko njegovega sorodstva, bi še v Postojni ne dobil večine. Tako tudi pri nas. Kak lep mir bi bil, ko bi se Čopič ne bal Domiclja, ta pa ne Česnika. Pri nas se liberalci bahajo, kako so pri nas majhne doklade. To je res, ampak naj nam liberalci vendar povedo, kaj se je v Zagorju naredilo. Nič in prav nič! Zato so še te doklade previsoke. To naj liberalci povedo svojim ljudem: »Pred so bile doklade za cesto 33 od sto, po novi postavi, ker morajo tudi mesta plačevati, pa so le 17 od sto.« — Pri volitvah naj se pokaže, koliko je neodvisnih krščanskih mož. Takih glasovnic, ki se prodajo za eno »flajšco«, pa naša stranka ne mara. Kmet.

Shodi S. L. S. na Notranjskem. Naš kandidat deželni tajnik dr. Lovro Pogačnik se je v nedeljo predstavil volivcem v Trnovem in v Št. Petru. Navzlic skrajno slabemu vremenu sta bila oba shoda izborna obiskana in so izrekli volivci v navdušenem soglasju za njegovo kandidaturo. Poročal je na obeh shodih tudi novoizvoljeni deželni poslanec Jos. Gostinčar. — Deželni odbornik dr. Vladimir Pegan pa je imel ravnotako številno obiskana shoda v Slapu in na Planini pri Vipavi, ki sta pokazala, kako pod ničlo je ugled liberalne stranke na Vipavskem.

Liberalno mizerijo na Notranjskem živo osvetljuje sobotni »Slovenski Narod«, ki piše iz Cerknice, »da v cerkniškem okraju vse z zadovoljstvom pozdravlja kandidaturo liberalca Lavrenčiča, ker imajo vendar enkrat spet kandidata za poslanca kakor je bil rajni Obreza, vsled česar ga bodo vsi, ki v cerkniškem okraju mislijo s svojo glavo, volili v državni zbor.« Vsem, ki imajo na Notranjskem glave na pravem mestu, pa je znano, da cerkniški okraj sploh ne voli dne 19. maja, ker tvori z idrijskim, logaškim in vrhniškim sodnim okrajem svoj volilni okraj, katerega zastopa v državnem zboru naš poslanec Gostinčar. Ljudje brez glave! Še vedo ne, kdo bo volil!

Deželne doklade.

Deželne doklade, pravijo liberalci, da bodo vplivale proti S. L. S. pri državnozborni volitvi na Notranjskem. Pojasnili smo že, da so se zvišale doklade pri onih davkih, ki jih plača kmet in obrtnik, le za 15%. Ker se okrajnocestne doklade že sedaj ali vsaj v doglednem času morajo znižati, je naravno, da ne bosta kmet in obrtnik pri zvišanju deželnih doklad sploh nič priza-

deta, ker bosta plačevala ravnotoliko doklad, kakor prej ali pa še manj. Pač pa se je zvišala deželna doklada na pridobnino, ki znaša na leto nad 60 K, za 35%. Tu bodo prizadeti samo večji bogatarji, industrijci, bankirji, advokatje in notarji, sploh ljudje bogataši, ki lahko plačajo. Samo deset takih »revežev« bo letos plačalo 280.000 K več v deželno blagajno kakor lani.

Doklada na užitnino mesa se je zvišala za en vinar pri kilogramu. Liberalni mesarji pa hočejo, da bi bila zato živina cenejša in meso dražje. Hlincevi, ki bi radi odrli kmeta in delavca!

Doklada na vino in mošt doseže le v gostilni prodano vino. Je torej prostovoljen davek, ki tudi ne bo imel na vinogradništvo sploh nobenega vpliva. Na Primorskem imajo že več let višjo doklado na vino, pa le vse vino prouajo.

Ko se je tobak podražil, so vsi tobakarji trdili, da ne bodo več kadili. Državni računi pa kažejo, da ga pokaže za 230 milijonov na leto, in sicer vsako leto več. Dokler bodo tobakarji fajfe kadili, bo država ves tobak prodala, ravnotako pa bo vinogradnik vse vino prodal.

Volivni shodi S. L. S. na Notranjskem so glasno pokazali, da Notranjci štejejo stranki v veliko zaslugo, da je prodrla z načelom pravičnosti, ki terjaja od bogatašev več davkov, kakor od manj premožnih slojev, in ostalo pokritje išče v prostovoljnih, ne pa v prisiljenih davkih.

DVAJSETLETNICA HRANILNICE V TRNOVEM.

Naša hranilnica v Trnovem stopa pred svoje člane z računskim zaključkom za 20. upravno leto.

Dvajset let zadrúžnega dela ni dolga doba! Ali huda so bila ta leta in tudi težka so bila. Ko smo snovali posojilnice in zadrúge po Notranjskem in pripravljali nove čase, smo bili mladi in ognjevití, danes smo že skoro osiveli. Kdo se ne spominja z veseljem prvega katoliškega shoda leta 1892., ki je zažgal nov ogenj v naši deželi in nam rodil na Krasu nove ljudi in nov čas! Marsikdo od naših delavcev je že legel v grob, veliko nas je pa ostalo na bojišču še danes in z veseljem zremo na bojno polje, kjer smo pritisnili ob tla vse ljudske sovražnike in napravili kraškega kmeta zopet za gospodarja svoje hiše.

Zadrúžno gibanje se je začelo pri nas z ustanovitvijo trnovske posojilnice.

Leta 1894. dne 3. junija je bil v Trnovem velik javen shod, pri katerem je bilo zbranih, kakor beremo v zapisnikih pokojnega g. Bilca, blizu 6000 ljudi. Govorili so: dr. Gregorič, dr. Papež in dr. Šusteršič in tedanji kaplan Alojzij Rudolf. Ta katoliški politični shod je bil nekaj krasnega in je bil začetek nove dobe. Prišlo je sicer zraven nekaj mu-

zikantarjev, na čelu njim tedanji župan Urbančič, ampak vsa ta muzika se je neizrečeno osmešila in je bila samo mrtvaški politični marš kraških liberalcev, ki leže danes brezpomembni na tleh.

Sad tega shoda je bila posojilnica, ki se je ustanovila dne 14. septembra istega leta. Posojilnica je zadela pri svojem rojstvu ob velika nasprotstva. Vsi kmečki magnatje in oderubi so videli, da jim je prerezana zlata žila, po kateri se je sipal denar v njihove skrinje in uprizorili so velike škandale in surovosti, da le to gibanje preprečijo. Začeli so organizatorje, zlasti duhovnike, javno sramotiti in napadati, pobijali so jim okna, v liberalnih listih so bili vedno predmet najostudnejših napadov. Ampak minulo je! Kje so tisti možje, ki so pomakali svoje strupeno pero v največje blato in mazali reševalce ljudstva po liberalnih papirjih? Ni jih več, naše zadrage in naš kmet pa še stoji. Ni bilo lahko premagati vse te ovire in ljudi klicati in dramiti k novemu življenju, ko je bilo že veliko ljudi zaslepljenih. Med ljudi je zašel tudi socialnodemokratski duh in njihovo časopisje je raslo od leta do leta. V vseh teh bojih so si priborili veliko zaslug gg.: Rudolf, Žužek in Škerjanc, trnovski kaplanje.

No, hvala Bogu, vse je prestano! Zgodovina teh bojev bo nasprotnikom v sramoto, nam pa v zadoščenje za naše delo.

Danes imamo okoli naših zadrug, zlasti okoli trnovske posojilnice, zbrano veliko armado naših kmečkih, poštenih mož, ki drže z nami kakor železo. V odboru posojilnice sede večinoma kmetje, previdni in razsodni in izkušeni, kar je pri zadrugah več vredno kakor marsikaka učena šola. Ne bi bilo prav, ako bi tukaj s hvaležnostjo ne omenili nekaterih požrtvovalnih gospodov, ki poleg svojega stanovskega duhovskega opravila žrtvujejo svoj čas in svojo glavo za naše združništvo. Kdo bo pozabil na g. Oraniča! Od leta 1897. neprenehoma skozi 10 let je delal v posojilnici kakor mravlja. Podnevi je delal v cerkvi, v šoli, ponoči pa v hranilnici. Bog mu plačaj. Opešal je med delom; danes živi upokojen v Križah na Gorenjskem. Naš dekan dr. J. Kržišnik, pri nas že od 27. avgusta l. 1900., žrtvuje zlasti po odhodu g. Oraniča veliko svojega časa našemu gospodarskemu napredku; istotako g. župnik na Premu.

Hranilnični tajnik Anton Zajc je v svoji službi takorekoč osivel. Vseh 20 let je ostal neprenehoma zvest hranilnici. Od odbornikov pa obhaja 20letnico edini Jožef Vičič, podružnik iz Zarečice. Iskrena hvala vsem, ki nam pomagajo pri tem ljudskem delu. Veseli smo ob 20letnici, ker gremo korajžno naprej, ljudski nasprotniki pa lezejo nazaj povsod po rakovi poti.

Računski zaključek koncem l. 1913 izkazuje 923 članov. Posojila znašajo 912.000 K, hranilne vloge v 821 knjižicah pa znašajo 660.959 K. Rezervni sklad znaša 34.978 K. Pred 10 leti (l. 1904)

je bilo 690 članov. Posojila so znašala 596.406 K, vloge so znašale 385.382 K, rezervni sklad 12.447 K. Hranilnični odbor je sklenil 20letnico zadrage slovesno obhajati in sicer meseca julija.

Naprej z Bogom za ljudstvo!

× × ×

n **Vič.** Romarski izlet na Trsat. Mnogim je bilo lansko leto zelo žal, ker se nameravani izlet na Trsat vsled nastalih ovir ni mogel izvršiti. Odbor tukajšnjega kat. slov. izobr. društva je zato sklenil, da se letos priredi ta zanimivi izlet. Program bo isti, kakor je bil lansko leto. Najprvo bomo poromali k Majki Božji Trsatski, drugo jutro bomo okusili prijetnosti morske vožnje z Reke do Opatije, domov vozeč se bomo pa ustavili in si ogledali naravna čuda slavnoznanne Postojnske jame. Tako bo izletnikom na razpolago obiskati Božjo pot trsatsko in navžiti se lepega, koristnega razvedrila. Izlet se bo vršil 18. in 19. julija. 18. julija t. j. na soboto popoldne bo odšel posebni vlak iz Ljubljane. Zvečer pridemo na Trsat. Ker bo drugi dan nedelja Karmeljske M. B., se bomo s tim večjim zaupanjem priporočali Devici Mariji. Vožnja po železnici tja in nazaj ter vstopnina v Postojnsko jamo — vse skupaj znaša 9 K. Da bomo čemprej uredili razne zadeve glede izleta, prosimo vse, ki se žele nam pridružiti, da vsaj do 1. julija naznanijo svojo udeležbo za izlet s svoto 9 K v župnišču na Viču ali pa pri g. Franu Gorjupu, predsedniku društva in delovodji c. kr. tobačne tovarne. — V št. 19. letošnjega »Domoljuba« se je v sporočilu o delovanju tukajšnje ljudske posojilnice vrinila neljuba pomota. Bralo se je, da je bilo čistega dobička le 123 K 89 vin. Resnici in dobri stvari na ljubo bodi pojasnjeno, da je imela posojilnica lansko leto čistega dobička 1123 K 89 vin. Ta lepa svota priča, ako vpoštujemo tukajšnje razmere, kako marljivo deluje posojilnica in da zato zasluži, da se je somišljeniki s popolnim zaupanjem lahko oklenejo.

n **Mladeniški tabor na Žalostni gori pri Preserju.** Na sv. Petra in Pavla dan dne 29. junija se vrši na Žalostni gori pri Preserju tabor vseh mladeničev vrhniškega sodnega okraja. Tabor se začne ob pol desetih s sv. mašo in cerkvenim govorom, nato slede govori in razgovori zunaj na prostem. To bo trajalo do pol ene. Potem se vrši na Bregu skupno kosilo. Obvezani so priti vsi »Orli« in sicer, če bo lepo vreme, v krojih, povabljeni so pa iskreno vsi drugi mladeniči, predvsem mladeniške Marijine družbe. Tvarina, ki se bo obravnavala na taboru, bo zanimala vse mladeniče, ker se bo govorilo in razpravljalo o vsem mladeniškem življenju. Naj bi bili tudi možje zastopani v častnem številu!

n **Iz Idrije.** V ponedeljek, dne 4. maja t. l. je imel tuk. cestni okrajni odbor sejo, katere se je udeležilo deset odbornikov. Dva odbornika sta bila odsotna. Odbor je odobril računski za-

ključek za leto 1913. Dohodkov je bilo 81.163 K 71 h, stroškov 45.209 K 45 h, in primanjkljaja v gotovini 2671 K 90 vin., ki ga je načelnik g. Franc Didč pokrtil proti povrnitvi v letu 1914, da ni bilo treba načenjati koncem leta v hranilnici naloženih prihrankov v znesku 38.626 K 16 vin. — Cestni odbor je v tej seji tudi sklenil letos prirediti zgradbo nove ceste po Kanomlji. Ker se goriški deželni odbor še ni odločil za gradnjo ceste iz Oblakovega vrha proti Tribušam, se bo nova cesta izpeljala najprvo do Jurija Gnezda v Kanomlji ter nadaljevala šele takrat do Oblakovega vrha, ko bodo Goričani pričeli graditi cesto na svojem ozemlju. — Kakor smo izvedeli, pa je imela ta cesta še v zadnjih trenutkih pred sklepom nasprotnike med cestnimi odborniki. Sicer pa sta bila samo dva. — Sedaj se zgradba ceste ne more več zavlačevati. Tako se bo vendar enkrat uresničila več kot trideset let stara želja kmetov v Kanomlji po novi cesti. — Tudi kmetom na Vojskem želi cestni odbor izboljšati prometno zvezo s sklepom, da pripravča deželnemu odboru vsprejem občinske ceste iz Idrije na Vojsko med deželne ceste II. vrste. Težkoče bodo sicer radi slabega stanja te ceste in pa, kjer je njen gospodar po večini gozdni erar. Sicer se bo pa tudi ta zadeva skušala ugodno rešiti. — V ravno tej seji se je dovolilo posestniku Francetu Petriču in tovarišem v Sovri pri Žireh podpore 800 K za popravo mostov čez Sovro in Žirovnico. Les in kamen so preskrbeli posestniki sami; treba je bilo samo denarja za cement in delavce, ki ga jim je cestni odbor primaknil. — Idrijski občini je cestni odbor dovolil prispevek 92 K 74 vin. k popravilnim stroškom za žični most čez Idričico pri Zagodu. — Priznati moramo resnici na ljubo, da je naš cestni odbor marljiv ter da dobro zastopa koristi kmečkega ljudstva glede cestnih zadev.

n **Iz Trnovega.** Pri nas smo obrtniki od vseh pozabljeni. Lahko trdimo, da ne zna niti ena desetina obrtnikov pravilnega knjigovodstva, še manj pa drugih prepotrebni stvari, kakor n. pr. računstva, spisja itd. Kje tiči vzrok, lahko vsak ve. Pri nas ni, čeravno je velikoobljuden kraj, nobene obrtne šole, ne obrtne zadrage. Ko smo hoteli bolniško blagajno odcepiti od postojnske, so se gospodje v Ilir. Bistrici uprli in četudi samo štirje, vendar je njih obveljala. Naš okraj ima čez 200 obrtnikov in skoraj vsak ima enega ali več vajencev in vendar smo še brez vsakega pouka od strani šole. Kaj, ali se ne bi dala napraviti obrtno-nadaljevalna šola v Trnovem? Prostor je in tudi učne moči bi se dobile. Tudi glede samostojne bolniške blagajne je sedaj še prilika, da se ustanovi. Vlada je sicer vprašala štiri največje delodajalce in ti so se protivili, ni pa vprašala delodajalce, ki jo hočejo brez izjeme vsi in ti tvorijo dve tretjini, delodajalci pa le eno tretjino v načelnstvu in v nadzorstvu. — Mrtvo dete so našli na

pokopališču v Trnovem preteklo nedeljo zjutraj pod neko opeko v cunje zavito. Kdo je mati, ni znano. — Utopil se je pretekli petek Selakov Jože iz Smij. Bil je slaboumen in so ga že dalj časa pogrešali. — Stavnna sezona je letos slaba. Denarja ni in kjer ni denarja, ni dela. Opozorjamo na to, da naj ljudje upoštevajo domorodni način zidave in naj krijejo le s »kopami«; to je edino za naš kraj primerno kritje. Mi smo na burji in pri nas ni ne eternit ne zarezna opeka na mestu, ker pači značaj kraja.

n **Vič.** Pravda p. Arhangelja z juristom Gašperjem Pekletom se je v torek pred tukajšnjim deželnim sodiščem kot drugo instanco zaključila. Deželno sodišče je pritožbo Pekletovo v popolnem obsegu zavrnilo. Nadaljne pritožbe ni več. Pekletov zagovornik dr. Kokalj je čutil potrebo v sebi pred sodiščem oponašati viškemu samostanu, kakšen dobrotnik cerkve in samostana je bil oče Pekletov. Grdo je že tako očitano, če bi bilo resnično, še grše je pa, če poveemo, da je dobil Pekletov oče za prostor, ki ga je dal za cerkev in župnišče, drago plačanih lepih 22.000 kron. Kakor nam je zastopnik p. Arhangelja, dr. V. Pegan, povedal, bo moral nositi Pekle tudi stroške drugega pritožbenega postopanja.

n **Vipava.** Študent, ki je na liberalnem shodu imenoval pokojnega dekana-kanonika g. Erjavca za sleparja, si bo lahko zapomnil, kedaj je izrekel tako sramočenje. Ga bo že kazen izmordila, da bo v prihodnje bolj previden. Vsi Vipavci vemo, koliko dobrega je storil pokojni dekan. Posojilnica, vinarška zadruga, ki krasno cvete in uspeva, po kateri je ravno dobilo vipavsko vino veljavo v daljnem svetu, so med drugim delo rajnega kanonika Erjavca, katerega spomin bomo Vipavci hvaležno hranili. — Dne 8. maja se je ubil blizu Starega gradu nad Vipavo dolgoletni voznik Franc Koder. Nesel je stello za svojega konjička, je padel in se takoj do smrti pobil. Naj povemo dogodbico, ki se je zgodila ob zadnjih deželnozborskih volitvah. V Vipavo je prišel k pokojnemu agitirat za liberalnega kandidata Gasparija neki agitator in mu je takole govoril: Vidiš France, ti imaš konjička, če ti bo konjiček zbolel, ti ga bo Gaspari, ki je živinozdravnik, ozdravil, dr. Pegan ti ga bo pa vzela. — Je agitator pač mislil, če bi Pegana rabil za advokata. — Franc pa je ostal trden kot Nanos nad njegovo hišo in se je smejal agitatorju in gotovo smo prepričani, da je pokojni Franc v večnosti vesel, ker ni bil liberalec, ampak poštena duša.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Nradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Društveni vestnik.

Izobraževalna organizacija v Vipavi. Odbor za manifestacijo dne 7. junija t. l. prosi vse prijatelje v našem trgu, ki bi hoteli pri prireditvi kaj pomagati, da se udeležijo tozadnega dogovora v nedeljo, dne 17. t. m., ob 8. uri zvečer v društveni sobi.

Solnce se smeje

samo srečnim in zdravim. Bolni in nesrečni se ne veselijo svetlega solnca, onim se dozdeva vesel solnčni žarek kot zasmeh njihove lastne boli. Gotovo je greh, božjo naravo, gorki solnčni žarek tako nepravilno soditi, toda bolezen in bolečine store ljudi vedno nepravilne in slabovoljne. Zato bi morali že v zdravih dneh skrbeti za slučaj kakega revmatičnega ali nevralgičnega napada, da moremo takemu stanju skoraj dati slovo. — Prava dobrota je, če je staropriznano, bol lajšajoče sredstvo Fellerjev fluid iz rastlinskih esence z znanko „Elza-Fluid“ takoj pri roki in v kratkem času odpravi bolečine in nas zopet stori zdrave, sveže in delavljne. Mnogo se jih je že prepričalo o vrlih Fellerjevega Fluida z zn. „Elza-Fluid“ na lastnem telesu in je tedaj isti cenil, bralcem gotovo najbolje priporočati.

Gosp. nadporočnik Tima Swiresev v Ferdinandfalva, Torontalski komitat, piše: „Moja soproga je 10 let trpela na želodčnih krčih, tako da že ni mogla skoro več prebavljati. Z uporabo Vašega Elza-Fluida je pa ta bolezen popolnoma p. eša. Tudi nekaterim mojim znancem sem dal to dobro domače sredstvo in so isti dosegli odlične uspehe pri raznih bolečinah. Prosim, pošljite mi zopet 2 specialni steklenici.“

G. Franc Zuregr, oskrbnik, Landstal, p. Hainfeld piše: „Če bi Vam hotel pisati, kako zelo vsi, kar jih je tukaj, hvalijo Vaš Elza-Fluid, bi niti ne mogel vsega sporočiti. Vsak čas lahko razglasite, da je Vaš Elza-Fluid meni in mojim znancem pri profinu, revmatizmu, prebajenju, želodčnih bolečinah, premrazenju in zoper druge bolečine vedno hitro pomagal, radi česar ga danes že 12tič zopet naročam.“

Cenlj. bralci naj bi to odlično domače sredstvo imeli vedno na razpolago in Fellerjev Fluid z znanko „Elza-Fluid“ naročali pri lekarnarju E. V. - eller, Štubica, Elzatrj št. 16 (Hrvatska). 12 steklenic stane samo 5 kron poštnine prosto, mal izdatek, ki donese veliko korist. — — — duzi.

Gospodarske vesti.

Živinorejska zadruga za občini Zminec in škofja Loka ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 21. maja, ob 1. uri popoldne v Bodovljah št. 10. Vabijo se vsi člani zadruga.

da se udeležijo občnega zbora, tudi drugi, ki se zanimajo za živinorejo, nam dobrodošli.

Občni zbor zadruške bolniške blagajne na Bledu se vrši dne 17. maja 1914, v nedeljo popoldne ob 2. uri, v hotelu »Triglava« na Bledu.

Preizkušnja za čevljarske pomočnike se vrši v Trzinu dne 7. junija 1914 pri čevljarski zadrugi mojstrov. Oglase sprejema in pojasnila daje predsednik preizkuševalne komisije, g. Lovro Pogačar.

Tečaj za knjigovodstvo, ki ga priredi zavod za pospeševanje obrti, je namenjen pred vsem obrtnikom iz Ljubljane in okolice. Ker bo zavod priredil v letošnjem poletju v Ljubljani tudi po en tečaj za krojače in krojačice, za katere se bo priredil tudi skupni strokovni knjigovodski pouk, se opozarja s tem, naj se zglašajo za navedeni knjigovodski tečaj pred vsem obrtniki drugih strok. Priglasil naj se prijavi v najkrajšem času ustmeno ali pisмено v pisarni zavoda za pospeševanje obrti, Dunajska cesta št. 22.

Zahvala. Slavna „Vzajemna varovalnica“ v Ljubljani. Presrčno se zahvaljujeva za naglo in pošteno cenitev in izplačilo požarne škode, katera se je dne 16. aprila 1914 na posestvu Ignacija Avbeljna na Kalu (kateri je v Ameriki) zgodila in se pošteno poravnala.

Dole pri Litiji, 6. maja 1914.

Anton Brodnik,
poblaščenec.

Frančiška Avbelj,
žena pogorelčeva.

BIRMA!

Botri in botrice! Ako hočete kupiti dobro in po ceni, si ogledjte mojo največjo zalogo ali pa pišite, da Vam pošljem cenik brezplačno.

F. ČUDEN

urur,

Ljubljana 250 Prešernova ulica 1.

Verižice, ure, uhani

in druge zlatnine.

Zanesljivo blago! Nizke cene!

Dobre knjige.

Zbirka slovenskih povesti. Urejuje c. kr. profesor Iv. Grafenauer. Zbirka je gotovo naš najsimpatičnejši in najpoljudnejši slovstveni pojav, pojav, ker prinaša izbrane pripovedne spise naših domačih slovenskih pripovednikov. Odlikuje se po krasni vsebini leposlovnih spisov, katere prinaša, ter po priročni obliki in lepi zunanji opremi. Prva njena prednost je pa izredno nizka cena, kajti vsak zvezek stane samo 60 vin.

1. J. Ogrinec: Vojnimir ali poganstvo in smrt. Povest iz časov pokrščevanja Slovencev. 60 vin.

2. Fran Erjavec: Hudo brezdnno ali Godarjev rejence in drugi spisi: Ni vse zlato kar

V zavodih za pljučna zdravljenja

Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku i. f. d.

je **SIROLIN "Roche"**

Kol dobro obneslo sredstvo v stalni rabi. SIROLIN "Roche" olajša lu odstranjuje oboleclosti sopil v primeroma kratek čas.

Je jako slasten, sek prouzročujoč lu učinkuje zelo ugodno na splošni počutek.

Živini zavoja K. 4. — se dobi v vsih lekarnah.

Katoličani v glavnem mestu na Kitajskem. V Pekingu, glavnem mestu na Kitajskem, je prestopilo v letu 1913 nad 37.000 oseb v katoliško cerkev.

Za žagarsko in mlinarsko obrt sprejme takoj ali pozneje pod ugodnimi pogoji krepkega

učenca

krščanskih staršev Franc Mihelčič, Brod 10, p. Dol. Logatec. 1619

Esenca za želodec. I. G. Kiesowa v A. Labur- gu, dobro preizkušena pri težkočah pri prebavi in v želodcu, zaprtju, pomanjkanju slasti. Urejuje prebavo, V vseh lekarnah po K 120 in 200.

KLOBUKI

slarjike, žepice, kravate, šalje itd potrebščine kupite po najnižji ceni v modni trgovini 1481

IVAN PODLESNIK nasl., Ljubljana, Stari trg štev. 10.

Specijelna zaloga klobukov za gg. duhovnike. Edina zaloga orlovskih potrebščin. Poštna naročila hitro in točno.

Učenka za trgovino z manufakturnim in špeciarijskim blagom se sprejme v krščansko hišo. Kje, pove iz prijaznosti proti priloženi dopisnici uprava „Domoljuba“ pod št. 1588.

Premožen posestnik na deželi

bi se rad oženil z ne nad 30 let starim dekletom, posebno premoženje se od nje ne zahteva, pač pa vernost in če možno sposobnost za gostilničarsko obrt. Slike in pisma naj se do konca maja pošiljajo na upravništvo „Domoljuba“ pod št. 1607.

Pridnega učenca

za sedlarsko obrt sprejme I. Kralj, Železniki.

Krasno posestvo

v slovenskem kraju. Koroške se radi družinskih razmer prostovoljno prodaja. Meri čez 60 orajno po nizki ceni lov, razen 2 orajov arondirano. Poslopja so v dobrem stanu, lep živinski hlev, tudi je domač mlin in lasten vodovod, kakor tudi razni poljedelski stroji. Gozd lepo zaraščen, nekaj lesa za prodati. Sena se dobi okroglo 100 voz. Redi se lahko 25 glav živine. V farno cerkev je 20 minut, do žel. postaje pol ure, do Celovca 5/4 ure, kjer se mleko proda po 26 v liter. Tudi se mleko lahko odda doma. — Več se izve pri lastniku Miha Jerina, Sv. Urh št. 2, Žihpolje, Koroško.

Posestvo

blizu Ljutomeru na slovenskem Štajerskem se prodaja. Izvanredno dobra zemlja, krasno poslopje. — Cena za vse kakor stoji in leži 75 0 0 K. Ponudbe na naslov H. Drolen'k v Ljutomeru, Štajersko.

Turške kose

pozna že staro in mlado kot priznano najboljšo, ker v vsakem oziru prekašajo vse druge izdelke.

Dobijo se v dolgotih
cm 56 61 67 em 72 78 84
po K 1-90 po K 2-20

pri S. ŠKRABAR v Kranjski gori. Naročila čez 10 komadov franco vsako posta. o.

!! Agitirajte za „Domoljuba“ !!

Ržena sladna kava
iz gorske rži se pošilja po povzetju v zavojih po 5 kg franco za K 3-75 z dodatkom lepih platnenih brisač, robcev itd. iz tovarne Fran Sax, Maslovedy pri Smilfitz, (Češko). Prosimo poskusite.

Advokat
dr. Ferdo Černe
se je priselil v Kranj v hišo gosp. Iv. Pfeiferja (vhod z Jahačevega dvorišča). 1560

Proda se prostovoljno 1569
hiša in gospodar. poslopje

in velik vrt, dve njivi, veliki travnik, en gozd. V hiši je bila gostilna in je posebno v pripravnem kraju za prodajalno, pri cesti na Bistrici, 10 minut od kolodvora Mokronog. Pojasnila daje in dogovarja se z Alojz. Koprivc v Grosupljem, Dolenjsko.

Sprejmeta se takoj pod ugodnimi pogoji
dva krepka dečka
14 do 16 let stara, poštenih staršev, v popolnoma na novo moderno urejeno vodno fužino, kjer se izdeluje razno orodje. J. Hočevar, izdelovalnica sekir in raznega orožja Mekinje-Kamnik. 1574

Dobri fotografski aparati!
nedosežno ceno! Kompletno z zraven spadajočim od K 100 do K 600.—. Odlikovano z avstrijskimi državnimi in kraljevskimi kolejkami. Aparati za hitro fotografiranje, fotografski automati, Priložnostni nakup! Glavni cenik obsegajo 200 strani zastonj. 1191
ELFR. BIRNBAUM
foto industrija, Hirschberg 644, Češko.

SANATORIJUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI. POKOJNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEMPZDRAVNIK PRIPRAVIL DR. FR. DERGANČ

Modne cefire in ripse 1914
atlas, batist, lanen, kanafan, rjuhe, platno, damasti, žepni robci, brisače, modrotlak, inleto, kotonine, blago za dame in gospe in druge tkanine razpisilja 1436
Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 45, v Bistrem pri Novem mestu ob Met., Češko.
Vzorci zastonj. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. 15 m ostankov cefirja za srajce in bluze, po 3 metre za 10 K nezaranko, ali 36 metrov za 20 K franco. 40 m cefirja, kanafana, dulena itd. lepo sortirano 20 K, najfinišne vrste 25 K franco po povzetju.

Milijon kron zneskov za opravilo je izplačal v nekaj mesecih 2349 „MADCHENHORT“.
Prvo splošno humanitetno društvo za opravilo možitve godnih deklet, Dunaj I. Franz Josefs-Kai Nr. 43.
Predsednik: Prior Rudolf grof Meis-Collaredo. — Vsak član vplata v 3 letih K 294.— in dobi v slučaju možitve po 2 letih K 600 potemtakem obrestovanje po 124%.
Sprejem { brez dotečene starosti
brez razlike vere
brez zdravniškega spričevala
Sprejmejo se zastopniki pod godnimi pogoji. — Plačila sprejme: Marlin Raznožnik Spodnja Šiška v Ljubljani, Cesta na državno železnico 149.

Izurjene kopače
z dnevno plačo, sprejme rudnik Hollersbach, Ober-Pinzgau, Solnograško. 1627

Zmaga na celi črti!
WAFFENRAD
najboljše kolo v monarhiji, si pridobiva stalno nove privrženke.
KOSMOS kolo dobro, ceno ljudsko kolo, povsod radi kupujejo. 1159
Ceniki zastonj in franco na Kranjskem pri: J. Jax & sin, Ljubljana. F. Tschinkel, Kočevje. Österr. Waffenfabriks-Gesellschaft, Steyr.

Lepo posestvo 1432
na prodaj: Poslopje, travniki, njive in gozdi. Cena 13.000 K in tudi samo 6000 K, če kdo noče vsega. — Nahaja se prav blizu železniške postaje St. Janž. Več se izve pri Alojziju Knez, Tržišče na Dolenjskem.

Najboljši šivalni stroji
so „PFAFF“
10 letna garancija
Ign. Vok
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.
Ceniki zastonj in poštne preste.

Redka priložnost!
10 izbornih vrst se ceno proda. 993
40 m dobrih ostankov za obleko K 18—
40 „ popol. modernih ostankov za obleko 20—
30 „ finih ostankov sukna 18—
5 komadov težkih, belih, postelj. rjuh 10—
1 ducaat dobrih brisač 2-90
1 „ zelo težkih platnenih brisač 4-80
1 „ finih brisač iz drvnata 6—
4 komadi najboljših ženskih srajc s čipkami 6-40
4 „ solidno bav. vanih moških srajc 6-40
50 kom. močnih žepnih robcev belih in barv. 8—
Adolf Zucker, Plizen 131 (Češko).
Največja izdelovalnica perila in tkanin. Razpošiljam samo po povzetju. Vzorce ne razpošiljam. Neugajoče vzamem brez obotavljanja nazaj.

Pozor! Pozor!

Najtrpežnejše kritje sedanosti je in ostane

zaliloški škriklj

preizkušen že nad 60 let. Kdor hoče imeti dobro in trpežno streho, naj se obrne na tvrdko **Urban Weber nasi.** Zalilog, pošta **Železniki.** 1180 Zahtevajte vzorce!

Priložnostni nakup!

Da bi čimbolj postala znana moja tvrdka, razpošiljam čevlje lastnega tovarniškega izdelka iz dobrega materiala in vsakemu primerne, v popolno zadovoljstvo vsakega naročnika.

Vojaški čevlji za hribolazce, silno močni iz najmočnejšega surovega usnja z jermeni, posebno pripravljeni za gorske kraje, neokovani, ducat K 90[—], par K 8[—], isti s podkovanimi podplati in podkvižo ducat K 95[—], par K 9[—].

Čevlji iz konjskega usnja in kakovosti za gospode, ducat K 114[—], par K 10[—]; isti za dame in dečke ducat K 96[—], par K 8⁵⁰.

Najboljši box-čevlji na zadrge izvrstne kakovosti, elegantne oblike za gospode ducat K 144[—], par K 13[—]; za dame in dečke ducat K 114[—], par K 10[—]; za otroke št. 23 do 25 ducat K 54[—], par K 5[—], št. 26 do 29 ducat K 72[—], par K 6⁵⁰, št. 30 do 35 ducat K 90[—], par K 8[—]. 1163

Ker pošiljam samo dobro kvalitetno, sem prepričan, da me vsaki naročnik priporoči v krogu svojih znancev. Pri naročilu zadostuje številka ali dolgost stopala v centimetrih. Zamenjava dovoljena. Razposilja po povzetju:

I. že 30 let obstoječa tovarna čevljev

— Jožef Vašátko, Město Žďar, Morava, N. —

2 × 2 = 5

to ni bilo in ne bode. Resnica pa je, ako bobovi kavi mojo izvrstno žitno kavo primesite, dobite krasen, izvanredno fini zajutrek in ravno za polovico ceneji, kajti moja najfinejša žitna kava stane 5 kg samo K 3⁵⁰ v lepi vrečici vsake poštnine prosto in vrhu tega dobite v dar še dve lepi, prav koristni darili. Ako niste z mojo žitno kavo zadovoljni, povrnem denar. Naročite si takoj, a le pri

K. Tišler, Schönfeld pri Bečovu (Češko).

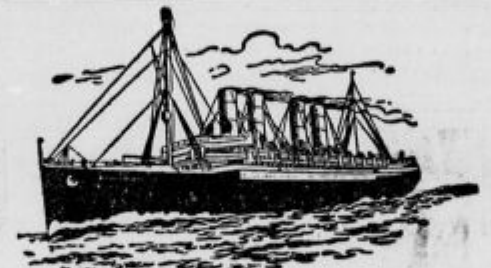
SINGER

šivalni stroji

za vse šivalne smotre

— se dobivajo po vseh naših prodajalnah —
Singer Ko. deln. dr. šivalnih strojev.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4. Kranj, Glavni trg št. 119.
 Novo mesto, Glavni trg št. 45. Kočevje, Glavni trg št. 79°

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko

— je s cesarskimi brzoparniki —
Kronprinzessin Cäcilia, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse, Georg Washington, Prinz Friedrich Wilhelm.
 Podrobna pojasnila in potrební pouk da vsakomur
EDVARD TAVCAR, Ljubljana
 Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Listerjevi motorji

izvir. angl. motorji na bencin

petrolej in plin, lokomobili

za vse obratne namene od 1 1/2 — 10 HP. Magn. užigalec

Najmanjša poraba kuriva!

Ugodni plačilni pogoji!

Najenostavnejši motor za kmetijstvo!

Mnogo tisoč v rabi! Ceniki in obiski zastonj!

R. A. Lister & Co.

družba z omejeno zavezo 982

Dunaj III/2, Hintere Zollamtsstrasse št. 9.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906:
 Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških pričeval.

J. SERRAVALLO, o. in kr. dvorni dobavitelj
 — TEST-Barkovlje. —

Polni jarmeniki za žage in vseh vrst stroji za obdelovanje lesa

najnovejše izborne konstrukcije in izborne izvršitve. Vsi stroji za mizarje, kolarje, sodarje in tesarje.

Turbine za vse vrste razmere. — Precizij. regulatorji. Najboljša priložila tu in inozamskih obratov.

Tovarna za stroje **G. Tomies, Ljubljana S**
 Dunajska cesta 35. — Ustanovl. 1847.

Tobesno v delu: Turbinska naprava za l. kranj. dežel. elek. trase; 2 turbine no 1600 konj. sil.

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivega skubljenega K 1[—], boljsega K 2⁴⁰, pol belega prima K 2⁸⁰, belega K 4[—], tinega mehkega puha K 6[—], prvo vrstnega K 7[—], 8[—] in 9⁶⁰. Sivega puha K 6[—], 1[—], belega finega K 10[—], prsnega puha K 12[—], od pei kg naprej franko. 2420

Dovršene napolnjene postelje

iz gostega, trpežnega, rdečega modrega ali belega inlet (manking) blaga 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavicama, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in terpežnim postelnim perjem K 16[—], s polpuhom K 20[—], s puh perjem K 24[—]. Posamezne pernice K 10[—], 12[—], 14[—], 16[—]. Posamezne vzglavnice K 5[—], 3⁵⁰, 4[—]. Pernice 200x140 cm velike K 13[—], 17[—], 18[—], 20[—]. Vzglavnice 90x70 cm velike K 4⁵⁰, 5[—], 5⁵⁰. Spod. pernice iz najboljšega gradla za postelje 180x116 cm velike K 13[—] in 15[—], razposilja od 10 k naprej franko proti povzetju ali predplačilu.

Maks Berger Dešenica št. 1-7/4 Češki les.
 Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilustr. ceniki vseca postelnega blaga zastonj.

Veliko zalogo in ugodne cene najdetete pri nakupu blaga za obleke

pri 616

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno leto 1869.

Cenik na zahtevo brezplačno.